

**Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu**

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Langáška, soudkyně zpravodajky Kateřiny Ronovské a soudce Jana Wintra o ústavní stížnosti stěžovatelky **A. B. (jedná se o pseudonym)** zastoupené JUDr. Markem Kynclem, advokátem, sídlem Malá Lečice 8/23, Bojanovice, proti usnesení Městského soudu v Praze č. j. 35 UL 12/2026-257 ze dne 5. června 2026 a proti zásahu Obvodního soudu pro Prahu 6 spočívajícímu v průtazích v řízení vedeném pod sp. zn. 0 P 155/2022, spojené s návrhem na přednostní projednání věci, za účasti **Městského soudu v Praze** a **Obvodního soudu pro Prahu 6**, jako účastníků řízení, takto:

I. Usnesením Městského soudu v Praze č. j. 35 UL 12/2026-257 ze dne 5. června 2026 a zásahem Obvodního soudu pro Prahu 6 spočívajícím v průtazích v řízení vedeném pod sp. zn. 0 P 155/2022 ve věci návrhu na výkon rozhodnutí ze dne 14. března 2026 bylo porušeno základní právo stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a základní právo na projednání věci bez zbytečných průtahů podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

II. Usnesení Městského soudu v Praze č. j. 35 UL 12/2026-257 ze dne 5. června 2026 se ruší.

III. Obvodnímu soudu pro Prahu 6 se ukládá, aby nepokračoval v průtazích v řízení vedeném pod sp. zn. 0 P 155/2022 ve věci návrhu na výkon rozhodnutí ze dne 14. března 2026 a aby o tomto návrhu neprodleně rozhodl.

IV. Ve zbývajících částech se ústavní stížnost odmítá.

Odůvodnění

I. Skutkové okolnosti posuzované věci a obsah napadeného rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) a § 72 a násl. zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, se stěžovatelka (matka nezletilé dcery nar. 2018) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) a toho, aby Ústavní soud zakázal Obvodnímu soudu pro Prahu 6 (dále jen „obvodní soud“) pokračovat v průtazích řízení vedeném pod sp. zn. 0 P 155/2022 a nařídil mu ve věci neprodleně jednat. Stěžovatelka tvrdí, že napadeným usnesením městského soudu a zásahem obvodního soudu byla porušena její základní práva zaručená čl. 10 odst. 2, čl. 32 odst. 1 a 4, čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), čl. 6 odst. 1 a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 3 odst. 1 a čl. 9 odst. 3 Úmluvy o právech dítěte.

2. Z ústavní stížnosti, jejích příloh a vyžádaného soudního spisu vyplývá, že rozsudkem obvodního soudu č. j. 0 Nc 29006/2022-51 ze dne 17. 3. 2022 (dále jen „rozsudek“) byla schválena dohoda rodičů (stěžovatelky a otce nezletilé), kterou byla nezletilá svěřena do péče stěžovatelky a otec se zavázal přispívat od 1. 7. 2021 na její výživu 4 000 Kč měsíčně.

3. Dne 14. 3. 2026 podala stěžovatelka u obvodního soudu návrh na výkon rozsudku podle § 500 a násl. zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „z. ř. s.“). V něm uvedla, že až do května 2025 o nezletilou řádně pečovala a otcí umožňovala styk s ní. Z důvodu její hospitalizace a léčebného pobytu převzal následně péči o nezletilou otec, který však po ukončení léčby nezletilou stěžovatelce nepředal zpět do její péče. Dne 3. 9. 2025 podal otec návrh na svěřeni nezletilé do své péče a dne 3. 12. 2025 byla při jednání obvodního soudu uzavřena ústní dohoda upravující styk stěžovatelky s nezletilou (v rozsahu tří víkendů v měsíci a středečních odpolední) po dobu probíhajícího soudního řízení o změnu péče. Dne 24. 2. 2026 předložila stěžovatelka otcí prostřednictvím svého právního zástupce návrh dohody o úpravě péče, kterou však otec odmítl. S odkazem na skutečnost, že otec dobrovolně neplní pravomocný a vykonatelný rozsudek, stěžovatelka podle § 500 z. ř. s. navrhla, aby jej obvodní soud vyzval k dobrovolnému splnění povinnosti a předání nezletilé do její péče, pod pohrůzkou ukládání donucovacích pokut, případně odnětí nezletilé.

4. Dne 18. 5. 2026 podala stěžovatelka stížnost na průtahy v řízení a návrh podle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“), na uložení lhůty obvodnímu soudu k rozhodnutí ve věci jejího návrhu na výkon rozsudku a k vydání rozhodnutí ve věci samé (tj. ve věci návrhu otce na úpravu péče o nezletilou ze dne 3. 9. 2025). Poukázala na skutečnost, že si obvodní soud na několik proběhlých jednání nevyčlenil dostatečnou časovou dotaci, do dne podání návrhu na uložení lhůty nerozhodl o jmenování znalce a odročil jednání na neurčito.

5. Napadeným usnesením městského soudu byl stěžovatelčin návrh zamítnut. Městský soud uvedl, že ve věci proběhlo několik jednání, byla nařízena mediace a rodinná terapie, rozhodnuto o místní nepříslušnosti soudu, o jmenování opatrovníka a o návrhu otce na vydání předběžného opatření. Městský soud zdůraznil, že stanovit lhůtu může jen ve vztahu k takovým procesním úkonům, o jejichž provedení soud rozhodl, ale je v prodlení s jejich provedením, nebo jejichž potřeba provedení, i když o nich zatím rozhodnuto nebylo, je nepochybná. Městský soud konstatoval, že je na příslušném soudu, jakým bezprůtahovým způsobem vede řízení a jaké důkazy provede. Ve vztahu ke stěžovatelčině návrhu na výkon rozsudku uvedl, že sice od jeho podání již uběhly téměř tři měsíce, obvodní soud však vysvětlil, že z průběhu dosavadního dokazování vyhodnotil osobnost stěžovatelky jako možné riziko pro nezletilou.

6. Dne 12. 6. 2026 shledal obvodní soud stěžovatelčinu stížnost na průtahy řízení zčásti jako nepřipustnou (v části směřující proti rozsahu a způsobu prováděného dokazování, hodnocení důkazů, procesním úvahám, nařízení znaleckého dokazování) a zčásti jako nedůvodnou.

7. Usnesením ze dne 30. 6. 2026 ustanovil obvodní soud znalce z oboru psychiatrie a znalkyni z oboru psychologie za účelem vypracování znaleckých posudků na oba rodiče s lhůtou do 31. 12. 2026.

8. Dne 8. 7. 2026 podala stěžovatelka návrh na vydání prozatímního rozhodnutí podle § 465a z. ř. s., v němž navrhovala, aby se rodiče v péči o nezletilou střídali po týdně. Usnesením obvodního soudu ze dne 24. 7. 2026 byl návrh zamítnut s odůvodněním, že z probíhajícího řízení nemá soud za prokázané, že by stěžovatelka byla v současné době schopna řádně a samostatně o nezletilou pečovat.

II. Argumentace stěžovatelky

9. Stěžovatelka namítá, že lhůta pro rozhodnutí ve věci samé (o návrhu otce na svěřeni nezletilé do jeho péče ze dne 3. 9. 2025) uplynula podle § 471 odst. 2 z. ř. s. dne 3. 3. 2026 a že příčiny jejího překročení nejsou objektivní. Upozorňuje na nedostatečnou časovou dotaci pro soudní jednání, mnohatýdenní zpoždění ve vyhotovení protokolů z jednání, ustanovení znalců až po dvou měsících od posledního jednání a lhůtu pro vypracování znaleckých posudků do 31. 12. 2026. Tvrdí, že obvodní soud nijak neodůvodnil lhůtu stanovenou pro vypracování znaleckých posudků, nezvolil žádné z dostupných opatření k jejímu zkrácení (předběžná konzultace se znalci o jejich kapacitě, průběžné dílčí závěry) a nevyužil možnosti v mezidobí pokračovat v dokazování či rozhodnout o návrhu na výkon rozhodnutí.

10. Stěžovatelka zdůrazňuje, že předmětem řízení není majetkový spor, u něhož by plynutí času působilo pouze nejistota, nýbrž úprava péče o dítě, kdy plynutí času samo o sobě vytváří fakticky nezvratný stav. Každý měsíc nečinnosti soudu prohlubuje odcizení nezletilé od stěžovatelky a fakticky předurčuje výsledek řízení ve prospěch rodiče, který stav protiprávně nastolil. Stát je podle čl. 8 Úmluvy povinen jednat tak, aby byly rodinné vazby udržovány a rozvíjeny, a je povinen zajistit účinný výkon vykonatelných rozhodnutí. Upozorňuje na skutečnost, že s nezletilou nemá od 11. 1. 2026 osobní kontakt, podle zprávy zařízení Spirála ze dne 16. 2. 2026 k ní má nezletilá ambivalentní postoj formovaný negativními výroky otce a z dokumentace zařízení Fokus Labe z března 2026 vyplývá, že otec o stěžovatelce šíří dehonestující informace a u nezletilé vytváří strach z ní.

11. Stěžovatelka zdůrazňuje, že obvodní soud nerozhodl o jejím návrhu na výkon rozsudku ani kladně, ani záporně, zbavil jí tak možnosti obrany opravným prostředkem a aproboval stav, kdy otec pravomocný rozsudek beztrestně maří. Namítá, že argumentace obvodního soudu (kterou převzal městský soud v napadeném usnesení) její osobností jako možným rizikem pro nezletilou nemá oporu v žádném soudním rozhodnutí a je v rozporu s presumpcí správnosti pravomocného rozsudku i s usnesením obvodního soudu ze dne 7. 10. 2025, kterým byl zamítnut návrh otce na vydání předběžného opatření o svěřeni nezletilé do jeho péče. Posledně jmenovaným usnesením dal obvodní soud najevo, že není dán důvod k zatímní změně poměrů založených vykonatelným rozsudkem.

12. Pokud má obvodní soud za to, že styk nezletilé se stěžovatelkou pro ni představuje riziko, mohl a měl poměry neprodleně upravit zákonem předvídaným způsobem (předběžným opatřením). Nečinnost není podle stěžovatelky zákonným prostředkem úpravy poměrů dítěte, ale rezignací na soudní ochranu.

13. Stěžovatelka namítá, že obvodní soud nerozhodl o žádném z jejích návrhů na dokazování (výslechem nezletilé, komplexním znaleckým posouzením rodičů i nezletilé, spisem kolizního opatrovníka a jeho výslechem, posouzením aktuálních bytových poměrů otce) a že zadané znalecké zkoumání zcela pomíjí nezletilou. Dále tvrdí, že pohovor vedený orgánem sociálněprávní ochrany dětí nemůže nahradit přímý výsledek nezletilé soudem ani odborné znalecké zkoumání jejího stavu. Odkazuje na rozhodnutí Ústavního soudu s tím, že participační práva dítěte mají být realizována primárně přímým slyšením před soudem a že soud je povinen rozhodnout o vznesených důkazních návrzích.

14. Stěžovatelka žádá přednostní projednání věci podle § 39 zákona o Ústavním soudu.

III. Průběh řízení před Ústavním soudem

15. Soudkyně zpravodajka podle § 42 odst. 4 zákona o Ústavním soudu zaslala ústavní stížnost k vyjádření účastníkům řízení.

16. Obvodní soud ve svém vyjádření uvedl, že od zahájení řízení (3. 9. 2025) provedl opakovaná jednání, výslechy obou rodičů, vyžádal si zprávy kolizního opatrovníka a odborných zařízení a uložil rodičům účast na mediaci a rodinné terapii. Zdůraznil, že z dosavadního dokazování zjistil okolnosti, které vyžadují odborné objasnění aktuálního psychického stavu a rodičovských kompetencí rodičů a příčin odmítání kontaktu se stěžovatelkou ze strany nezletilé. Ve vztahu ke stěžovateli upozornil na léčbu jejích psychických obtíží a incidenty, při nichž byla podle úředních záznamů pod vlivem alkoholu, přičemž citoval zejména ze zpráv městské policie v P., školní psycholožky, zpráv ošetřujících lékařů stěžovatelky, obvodního oddělení Policie České republiky v H. a odborné organizace Spirála. Potvrdil, že o stěžovatelčině návrhu na výkon rozsudku dosud nebylo rozhodnuto, a upozornil, že výkon rozhodnutí nelze posuzovat izolovaně od aktuálních poměrů nezletilé a dosavadních výsledků dokazování. Vynucené předání nezletilé do péče stěžovatelky by mohlo být podle obvodního soudu v rozporu s jejím nejlepším zájmem a samotný nesoulad faktického stavu s dosud vykonatelným rozsudkem bez dalšího neodůvodňuje okamžité vynucení jeho výkonu ani změnu péče prozatímním rozhodnutím. Obvodní soud dále upozornil na zprávu organizace Spirála ze dne 23. 6. 2026, podle níž byly asistované kontakty ukončeny dne 9. 6. 2025 poté, co stěžovatelka opakovaně nerespektovala pravidla asistovaných setkání a doporučení odborných pracovníků a sama následně rozhodla o ukončení této služby. Dále odkázal na zprávu opatrovníka, který doporučil zachovat stávající stav (tj. péči otce v jeho bydlišti v X.) do doby doplnění dokazování prostřednictvím znaleckých posudků, a závěrem zdůraznil, že o důkazních návrzích bude rozhodnuto při dalším vedení dokazování.

17. Městský soud ve svém vyjádření odkázal na odůvodnění svého usnesení.

IV. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

18. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněnou stěžovatelkou, která byla účastnicí řízení

u obvodního soudu, v němž mělo dojít k tvrzenému zásahu do jejích základních práv, jakož i řízení u městského soudu, v němž bylo vydáno napadené usnesení. Ústavní soud je k projednání ústavní stížnosti příslušný. Stěžovatelka je právně zastoupena v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu.

19. Ústavní stížnost proti zásahu obvodního soudu spočívajícího v průtazích v řízení je přípustná, neboť stěžovatelka vyčerpala prostředek k ochraně svého práva v podobě návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu podle § 174a zákona o soudech a soudcích (srov. např. nálezy sp. zn. IV. ÚS 391/07 ze dne 7. 8. 2007, sp. zn. IV. ÚS 1736/23 ze dne 26. 3. 2024 nebo sp. zn. I. ÚS 1239/25 ze dne 14. 7. 2025). Ústavní stížnost směřuje i proti usnesení městského soudu o návrhu na určení lhůty, proti němuž nejsou přípustné opravné prostředky. Společně s průtahy samotnými může být přezkoumáno i napadené usnesení (srov. nález sp. zn. III. ÚS 169/06 ze dne 14. 8. 2008 nebo výše zmíněný nález sp. zn. IV. ÚS 1736/23).

20. Ústavní stížnost je tedy přípustná, neboť stěžovatelka nemá k dispozici jiný zákonný prostředek k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu *a contrario*).

21. Ústavní soud rozhodl podle § 44 zákona o Ústavním soudu bez ústního jednání, neboť od něj neočekával další objasnění věci.

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

a) Obecná východiska

22. Ve své ustálené judikatuře Ústavní soud zřetelně akcentuje doktrínu minimalizace zásahů do činnosti orgánů veřejné moci, která je odrazem skutečnosti, že v řízení o ústavních stížnostech Ústavní soud jako soudní orgán ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy) přezkoumává rozhodnutí či postup orgánů veřejné moci jen z toho hlediska, zda jimi nedošlo k porušení ústavně zaručených základních práv a svobod.

23. Jak Ústavní soud zdůraznil ve svém nálezu sp. zn. I. ÚS 2427/11 ze dne 15. 2. 2012, body 12 a 13, právo na projednání věci bez zbytečných průtahů, resp. právo na vyřízení věci v přiměřené lhůtě je nedílnou součástí práva na spravedlivý proces garantovaného v čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 38 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy (srov. judikaturu citovanou ve zmíněném nálezu). Průtahy v řízení či nečinnost orgánu veřejné moci jsou Ústavním soudem hodnoceny jako jiný zásah orgánu veřejné moci, přičemž k pojmovému vymezení jiného zásahu orgánu veřejné moci ve smyslu čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy se ve svých rozhodnutích opakovaně vyslovuje tak, že zpravidla půjde o převážně jednorázový, protiprávní a zároveň protiústavní útok těchto orgánů vůči základním ústavně zaručeným právům (svobodám), který v době útoku představuje trvalé ohrožení po právu existujícího stavu, přičemž takový útok sám není výrazem (výsledkem) řádné rozhodovací pravomoci těchto orgánů a jako takový se vymyká obvyklému přezkumnému či jinému řízení. Z této fakticity musí posléze vyplynout, že důsledkům takového zásahu orgánu veřejné moci, neplynoucímu z příslušného rozhodnutí, nelze čelit jinak než ústavní stížností, příp. nálezem Ústavního soudu, obsahujícím zákaz takového zásahu (srov. nález sp. zn. III. ÚS 62/95 ze dne 30. 11. 1995). Možnosti zásahu Ústavního soudu do procesů vedených

obecnými soudy jsou tedy omezeny až na situace, kdy náprava nebyla zjednána jinak, zejména postupem podle § 174a zákona o soudech a soudcích.

b) Aplikace obecných východisek na posuzovanou věc

1. Námitky vůči postupu obvodního soudu ve věci návrhu na výkon rozsudku

24. Ústavní soud se nejprve zabýval postupem obvodního soudu ve věci stěžovatelčina návrhu ze dne 14. 3. 2026 na výkon rozsudku a postupem městského soudu při rozhodování o stěžovatelčině návrhu na určení lhůty obvodnímu soudu k rozhodnutí o tomto jejím návrhu.

25. Ze spisu obvodního soudu a z vyjádření příslušné soudkyně obvodního soudu jak pro řízení před městským soudem, tak i pro řízení o ústavní stížnosti, je zřejmé, že obvodní soud na stěžovatelčin návrh na výkon rozsudku nijak nereagoval. Nic nenasvědčuje tomu, že by činil jakékoliv úkony směřující k rozhodnutí o jejím návrhu, pouze se při jednání dne 17. 3. 2026 ujistil, že kolizní opatrovník i otec návrh na výkon rozsudku obdrželi. Svůj postup odůvodnil obvodní soud až ve svém vyjádření v řízení před městským soudem o stěžovatelčině návrhu na určení lhůty tak, že stěžovatelka může pro nezletilou představovat riziko. Tato obava je zdůrazněna i ve vyjádření k ústavní stížnosti.

26. Ústavní soud nevylučuje, že obvodní soud by mohl při zkoumání podmínek pro nařízení výkonu rozsudku a po zhodnocení aktuální situace účastníků řízení dospět k závěru o tzv. změně poměrů (§ 909 občanského zákoníku). Ani v takovém případě by ho však toto případné zjištění neopravňovalo k nečinnosti, ke které se v posuzovaném případě uchýlil. Tím, že na stěžovatelčin návrh nijak nereagoval a nerozhodl o něm zákonem stanoveným způsobem, odepřel jí možnost využít procesních prostředků k ochraně jejích práv, tedy brojit stanoveným způsobem proti tvrzeným důvodům obvodního soudu, proč snad rozsudek nelze vykonat (srov. nález sp. zn. III. ÚS 2952/16 ze dne 26. 9. 2017, bod 22).

27. Jak uvedl Ústavní soud v nálezu sp. zn. III. ÚS 2916/15 ze dne 28. února 2017, bod 24, součástí práva na soudní ochranu je nejen právo řízení zahájit a pokračovat v něm s uplatněním procesních práv, ale též právo na to, aby o návrhu bylo rozhodnuto. Pokud tak soud neučiní, poruší čl. 36 odst. 1 Listiny. Ačkoliv se Ústavní soud v této části citovaného nálezu zabýval postupem trestního soudu, který nijak nereagoval na návrh poškozené na přiznání nároku na náhradu škody, není důvod nevztáhnout jeho obecné závěry na návrh stěžovatelky na výkon rozsudku. V nálezu sp. zn. III. ÚS 3425/16 ze dne 23. 8. 2017 Ústavní soud zdůraznil, že i v případě procesních návrhů by mělo platit obecné pravidlo, vycházející z ústavního principu, dle něhož státní moc lze uplatňovat v mezích a způsobem, které zákon stanoví (čl. 2 odst. 3 Ústavy), že neupraví-li zákon jinak, o každém návrhu je třeba (výslovně) rozhodnout. Ústavní soud v citovaném nálezu na okraj poznamenal, že opačný postup obecných soudů nemusí vždy nutně představovat porušení ústavnosti. V nyní posuzované věci jsou však závěry citovaného nálezu o povinnosti obvodního soudu rozhodnout o stěžovatelčině návrhu použitelné. V jejím případě se jedná o zásadní procesní prostředek za situace, kdy nezletilá byla rozsudkem svěřena do její péče, avšak fakticky se nachází v péči otce a stěžovatelka s ní nemá kontakt.

28. Povinnost rozhodnout o návrhu na výkon rozhodnutí akcentuje i komentářová literatura. Ta zdůrazňuje, že soud, který dospěje k závěru o nemožnosti výkonu rozhodnutí s ohledem na změnu poměrů, musí o doručeném návrhu rozhodnout a iniciovat zahájení řízení o změnu vykonávaného exekučního titulu (srov. SVOBODA, Karel. Nesporná řízení II. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 106-109). V posuzovaném případě již bylo řízení o změnu poměrů zahájeno návrhem otce dne 3. 9. 2025. Pokud tedy obvodní soud dospěje k závěru o nastalé změně poměrů, musí mezitímně upravit poměry nezletilé tak, aby měla stěžovatelka opět možnost se proti jeho rozhodnutí zákonem stanovenými procesními prostředky bránit.

29. Zákonem č. 268/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, byl § 502 z. ř. s. doplněn o pátý odstavec, který ukládá soudu povinnost rozhodnout o nařízení výkonu rozhodnutí bezodkladně, zpravidla nejpozději do 2 měsíců od zahájení řízení. Stanovení lhůty má tak zabránit tomu, aby o návrzích na nařízení výkonu rozhodnutí bylo rozhodováno s velkým časovým odstupem, jak se v praxi někdy děje [srov. KOTRADY, Pavel. Rozhodovací praxe odvolacích soudů ve výkonu rozhodnutí v opatrovnické agendě (6.). Právo a rodina (Wolters Kluwer). Rok: 2025, číslo: 11, str. 6].

30. Z výše uvedených důvodů proto dospěl Ústavní soud k závěru, že postupem obvodního soudu, který dosud nerozhodl o stěžovatelčině návrhu na výkon rozsudku, bylo porušeno její základní právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny a právo na projednání věci bez zbytečných průtahů podle čl. 38 odst. 2 Listiny.

2. Námitky vůči postupu obvodního soudu ve věci samé (průtahy v řízení ve věci samé)

31. Ve vztahu k tvrzeným průtahům řízení Ústavní soud konstatuje, že z ústavněprávního hlediska není samo o sobě zásadní dodržení lhůt stanovených zákonem, ale vyhodnocení, zda řízení bylo skončeno v přiměřené lhůtě (srov. nález sp. zn. IV. ÚS 3420/24 ze dne 25. 2. 2025 a v něm citovanou judikaturu). Přihlédnutí ke konkrétním okolnostem ostatně předvídá i samotné znění § 471 odst. 2 z. ř. s., který stanoví, že soud vydá rozhodnutí zpravidla do 6 měsíců od zahájení řízení, nejsou-li dány důvody zvláštního zřetele hodné.

32. Jak uvedl městský soud v napadeném usnesení, postupem podle § 174a zákona o soudech a soudcích nelze zasahovat do nezávislé rozhodovací činnosti soudů a vynucovat si provedení navrhovaného důkazu. Z vyžádaného soudního spisu nevyplývá, že by byl obvodní soud nečinný (kromě výše popsané nečinnosti ve věci návrhu na výkon rozsudku), a Ústavní soud odkazuje na procesní úkony vyjmenované městským soudem v napadeném usnesení. Ze soudního spisu není zřejmé stěžovatelkou tvrzené mnohatýdenní zpoždění s vyhotovením protokolů z jednání ani nedostatečná časová dotace pro jednotlivá soudní jednání. Bylo by možné polemizovat o dvouměsíční časové prodlevě mezi posledním jednáním ve věci (28. 4. 2026) a usnesením o ustanovení znalců (30. 6. 2026), je však třeba přihlédnout ke skutečnosti, že v mezidobí (18. 5. 2026) podala stěžovatelka návrh na určení lhůty k procesnímu úkonu, k němuž se obvodní soud musel vyjádřit (19. 5. 2026) a odeslat spis městskému soudu. Ihned po vrácení spisu (23. 6. 2026) dala soudkyně pokyn k dohledání znalců a prvotnímu telefonickému zjištění jejich časových možností (č. l. 270) a následně bylo dne 30. 6. 2026 vydáno usnesení o jejich ustanovení. Namítá-li stěžovatelka, že obvodní soud měl se znalci předběžně konzultovat jejich časové možnosti, Ústavní soud podotýká, že tímto

způsobem obvodní soud postupoval, jak vyplývá z úředního záznamu na č. l. 271 ze dne 29. 6. 2026. Z něj je navíc patrné, že dřívější termín pro vypracování znaleckých posudků nebyl dle sdělení znalců možný. Z pouhé skutečnosti o odročení jednání na neurčito nelze nadto bez dalšího usuzovat, že obvodní soud bude do dne předložení znaleckých posudků procesně nečinný, jak tvrdí stěžovatelka.

33. Z výše uvedených důvodů proto Ústavní soud v této části ústavní stížnosti odmítl jako zjevně neopodstatněnou podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu

3. Námitky vůči postupu obvodního soudu ve věci důkazních návrhů

34. Námitky stěžovatelky, kterými obvodnímu soudu vytýká, že doposud nerozhodl o jejích důkazních návrzích, kterými polemizuje s vhodností pohovoru orgánu sociálněprávní ochrany dětí s nezletilou namísto nařízení výslechu nezletilé či kritizuje způsob zadávání vypracování znaleckých posudků, posoudil Ústavní soud jako předčasné, neboť stěžovatelka ve vztahu k těmto námitkám dosud nevyčerpala všechny procesní prostředky k ochraně svých práv (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu). Tyto námitky, resp. důkazní návrhy, může totiž stěžovatelka uplatnit v dalším průběhu opatrovnického řízení nebo později při podání opravných prostředků a obecné soudy se s nimi jsou povinny vypořádat. Jak ostatně výstižně uvedl městský soud v napadeném usnesení, je na rozhodnutí soudu, které z navrhovaných důkazů provede (§ 120 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 1 odst. 3 z. ř. s.). V rozhodnutí ve věci samé pak uvede, z jakých důvodů neprovedl důkazy navrhované účastníky řízení (§ 157 odst. 2 o. s. ř.). Teprve po vyčerpání všech opravných prostředků bude moci stěžovatelka tyto své námitky uplatnit v případné ústavní stížnosti (srov. nález sp. zn. III. ÚS 3425/16 ze dne 23. 8. 2017).

35. Ustanovení § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu zakotvuje zásadu subsidiarity ústavní stížnosti a princip minimalizace zásahů Ústavního soudu do činnosti soudů obecných (srov. výše citovaný nález sp. zn. nález III. ÚS 62/95). Ústavní soud není exkluzivním orgánem ochrany základních práv a svobod, ale v demokratickém a právním státě jsou za jejich strážce povolány všechny orgány veřejné moci, zejména soudy (čl. 4 Ústavy). Ústavní soud tak může do jejich činnosti v mezích svých pravomocí zasáhnout pouze tehdy, jestliže své úloze ostatní orgány veřejné moci nedostojí. To ovšem nutně předpokládá poskytnutí prostoru těmto orgánům, aby se úlohy ochránců základních lidských práv a svobod zhostily samy. Z toho v praktické rovině vyplývá, že než se obrátí na Ústavní soud, musí se stěžovatelka vždy nejprve domáhat ochrany svých základních práv a svobod všemi k tomu určenými účinnými zákonnými prostředky, které má k dispozici (citováno z usnesení sp. zn. II. ÚS 1767/17 ze dne 25. 7. 2017, bod 4).

36. Z výše uvedených důvodů proto Ústavní soud v této části ústavní stížnosti odmítl jako nepřipustnou podle § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu.

VI. Závěr

37. Obvodní soud tím, že doposud nerozhodl o stěžovatelčině návrhu na výkon rozsudku, porušil její základní právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny a základní právo na projednání věci bez zbytečných průtahů podle čl. 38 odst. 2 Listiny.

38. Městský soud neidentifikoval, že se obvodní soud dopouští neústavního průtahu v řízení a neurčil mu lhůtu k rozhodnutí o návrhu na výkon rozsudku. Svým usnesením tak rovněž porušil základní právo stěžovatelky podle čl. 36 odst. 1 a čl. § 38 odst. 2 Listiny.

39. Z těchto důvodů Ústavní soud podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu konstatoval porušení základního práva zásahem obvodního soudu i napadeným usnesením městského soudu. Ústavní soud proto podle § 82 odst. 3 písm. a) téhož zákona zrušil napadené usnesení a podle § 82 odst. 3 písm. b) téhož zákona uložil obvodnímu soudu povinnost nepokračovat v průtazích a ve věci návrhu na výkon rozsudku neprodleně jednat.

40. Ve zbývajících částech odmítl Ústavní soud ústavní stížnost zčásti jako návrh zjevně neopodstatněný podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu a zčásti jako nepřipustný podle § 43 odst. 1 písm. e) téhož zákona.

41. Ústavní soud nerozhodoval samostatně o stěžovatelčině žádosti o přednostní projednání ústavní stížnosti ve smyslu § 39 zákona o Ústavním soudu, neboť ji projednal bez zbytečného odkladu a fakticky jí zčásti vyhověl.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 12. srpna 2026

Tomáš Langášek
předseda senátu